

Decorul urât și inexpressiv, actorii jucând patetic, trăirist, cam ca la căminele culturale, povestea (din câte am putut eu înțelege, nebeneficiind de cască, dar la ce bun s-o fi și avut?!) anostă, despre un oarecare (tușier), ce se tot gândea la nevasta care l-a părăsit (sau pe care s-o fi omorât?!). Mai face o beție cu prietenii, mai apare nevasta, ca un reproș, mai face altă beție cu prietenii, mai trănțește câte-un scaun și tot așa... Păcat că mai există asemenea producții. Îmi pare și mai rău, pentru că publicul încă le mai aplaudă...

Sigur că o asemenea reprezentare nu poate anula prestigiul incontestabil al manifestării de la Târgu Mureș, poate doar că ar fi bine să constituie un semnal de alarmă pentru selecțiile viitoare. Prea multă generozitate, uneori, strică!

Constantin PARASCHIVESCU

Bacău

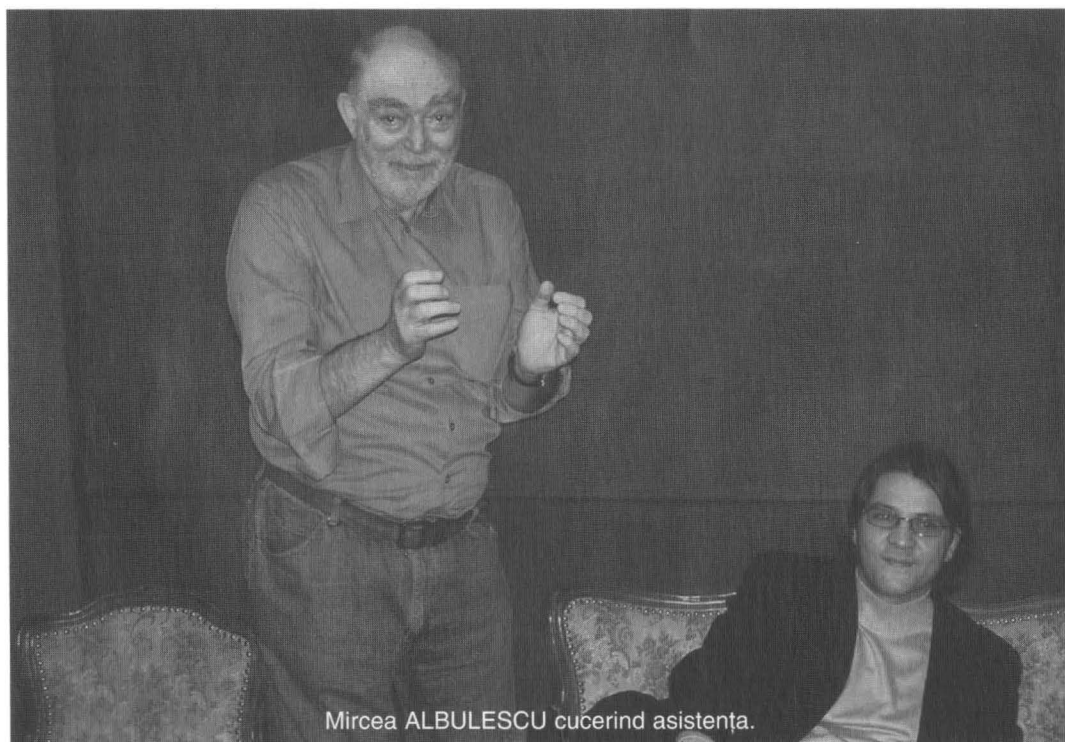
Entuziasm și anvergură

Din inițiativa și ambiția tinerei conduceri a teatrului Bacovia, s-a reluat după 14 ani la Bacău Gala recitalurilor dramatice (întrerupte în 1992), sub denumirea actuală „Gala STAR 2006”. Cu un program bogat, împărțit judicios după-amiezilor și serilor unei săptămâni (cu) o excepție dimineată, între 31 martie–6 aprilie), cuprinzând 13 recitaluri în concurs și 7 extraordinare ale unor personalități de renume ale teatrului românesc. Organizare exemplară, sprijinită de autoritățile locale, UNITER, Secția Română a A.I.C.T., Secția Teatrologie a U.N.A.T.C. Martor al unor mai vechi ediții cu ecou modest, pot să afirm că noua serie a debutat într-un context fast, elevat, cu rezonanțe sporite la public, mai ales la cel tânăr, dispus să stea uneori în picioare sau chiar pe jos când nu se mai găseau locuri. Asta, în ciuda unor manifestări defăimătoare ale unor grupuri locale care au binevoit să întrețină, în presă și pe alte meschine căi, o rușinoasă campanie de discreditare a acțiunii, văzută ca o „afacere de cumetrie” a tinerilor directori Adrian Găzdaru și Gabriel Duțu (cu jignirea majorității persoanelor implicate în susținerea programului, numit sentențios, înainte de a începe, „bla-bla cultural” și „pseudofestival”).

Au onorat Gala cu recitaluri de excepție Marcel Iureș și Maia Morgenstern (ambii de la Teatrul ACT), primul prin două reprezentații cu *Ultima bandă a lui Krapp* de Samuel Beckett, Maia cu *4:48 Psychosis* de Sarah Kane, momente memorabile de revelație artistică. S-a distins, de asemenea, prin acuitate satirică și vervă interpretativă, Ilie Gheorghe de la Craiova, cu *Oratoriul pisicilor sălbatice*, montaj de texte după I.L.Caragiale despre demagogia politicianistă de ieri și de azi, a cucerit publicul cu simplitate expresivă Horațiu Mălăele în recitalul său, cum-pănit și decent, intitulat *Sunt un orb*. Irina Movilă, care s-a declarat admiratoare a Irinei Răchițeanu-Șirianu pentru recitalurile ei de poezie, a prezentat cu vădită emoție, dar și oscilații de volum, un colaj de poezie populară românească, *Cearcănul de lângă soare*, iar Victoria Cociaș s-a hazardat în rostirea versurilor lui Gellu Naum, care trebuie citite, nu recitate, în *Avantajul vertebrelor*. Anunțată de doi prețuiți actori, Radu Gheorghe și Răzvan Vasilescu, *Arta improvizației* s-a dovedit o încropeală de sușanea, pe gustul unui public care poate râde de orice, chiar și de un deget ridicat fără noimă de stăpânul mirat.

Ilie GHEORGHE dă autografe admiratorilor.

Mircea ALBULESCU cucerind asistența.

Un juriu compus din patru persoane a selectat recitalurile din concurs (Mircea Albulescu, Carmen Stanciu, Dan Marius Zarafescu, Gabriel Duțu, acesta și director al Galei). Au fost, înțeleg, mai multe oferte, dintre care trebuiau alese cele de o certă ținută și valoare, ceea ce, în general, s-a reușit. Fie că a fost vorba de monodrame, ca *Iona* de Marin Sorescu sau *Femeile lui Picasso*. *Jacqueline* de Brian McAvera, de originalul pamflet antidictatorial *L'Etat Honteux* de Sony Labou Tansi, susținut de un artist de culoare de la Théâtre Angers din Franța, fie de monologe interactive cum au fost cele prezentate de Zoltan Lovas de la Arad, *Apropo, ați chemat pompierii?* de Aldo Nicolaj, și Adrian Văncică, independent, *Angajați-l pe clovn* după Matei Vișniec. Sunt exact și cele distinse pe merit cu premii, de către un juriu format din Sanda Manu, Ștefan Iordache și regizorul de film Dan Pița. Pentru *Iona*, remarcabilul actor Ilie Gheorghe, care îl interpretează de peste un deceniu cu aceeași sensibilitate și profunzime de gânduri, a primit Premiul de Excelență, iar artistul de culoare Georges M'Boussi, Premiul juriului pentru vigoarea și vitalitatea expresivă cu care denunță arbitrariul guvernării unui președinte congolez megaloman, pe un fond muzical susținut de un coleg la ciudate instrumente cu coarde, ciupite, ambii în originale costume multicolore. O prezență dramatică impresionantă a fost actrița din Chișinău Ala Menșicov, în interpretarea confesiunilor de dinainte de sinucidere ale ultimei soții a lui Picasso, *Jacqueline*, într-o înscenare inspirată regizată de Vitalie Druceș și o scenografie sugerând un atelier de pictură semnată Tatiana Popescu; prea lung, însă, momentul și cu aproape jumătate din replici ce nu s-au auzit. Premiul juriului pentru cel mai bun show feminin, totuși; după cum cel masculin a revenit lui Zoltan Lovas, dinamic, irezistibil, inspirat și spontan în interpretarea histriionului alungat din teatru, din textul lui Aldo Nicolaj, cu amărăciunea și suferința destinului nedrept, într-o savuroasă implicare în joc a publicului, agilitate scenică și surprinzătoare însușiri de solist vocal. M-am tot întrebat cum și ce ar putea să interpreteze singur Adrian Văncică din piesa lui Matei Vișniec în trei personaje, *Angajare de clovn*, pe care el a redus-o la unul, numind-o imperativ *Angajați-l pe clau*n (de ce transcris fonetic?) într-o evoluție de numai o jumătate de oră? Și am avut surpriza să-i admir inspirația și labilitatea de a sintetiza confruntarea celor trei în destinul unui artist de circ care își apără cu energie demnitatea, într-o lume în care arta se degradează, și nu numai ea, încât devine firească dilema hamletiană „A fi sau a nu fi... bufon?”. Rezonanță filosofică în demers, vervă și forță expresivă, haz în solicitarea publicului. Marele premiu și trofeul STAR i-au fost atribuite pe merit.

Unele, la limita corectitudinii, dar fără deosebită relevanță: Ciprian Nicolăiasa, de la Teatrul „Maria Filotti” din Brăila, cu textul unui scriitor rus puțin cunoscut, Daniil Harms, intitulat *Un scriitor ratat*, despre indeciziile lui de a se fixa la o temă, mereu fructificată de alții, de a se confrunta păgubos cu Maiakovski ș.a. Tânărul brăilean a încercat să transmită coerent dilemele și incoerența personajului, ajutându-se și de niște siluete mobile pe care le manevra, dar în afara ineditului opțiunii, faptul n-a interesat prin ceva. Cum, din păcate, s-a întâmplat și cu Mălina Petre de la Reșița, al cărei monolog dramatic *În spatele ochilor* de Nava Semel, despre frământările unei mame cu un fiu tarat, n-a avut ecou, în ciuda însușirilor actriței. Iar tânăra Ligia Stan din Brașov, interiorizată în *Fuck You Eu.ro.PA!* de Nicoleta Esinencu, a lăsat ca și în alte împrejurări o bună impresie. N-avem ce nota despre Árpád Barábas de la Teatrul „Figura Stúdio” din Gheorgheni în *Infinitivus*... de Pilinszky János, pentru că a evoluat într-un anonim desăvârșit, fără a binevoi să ofere publicului român elementare informații despre ceea ce

interpretează. S-a răspândit practica reprezentațiilor interactive, ceea ce în principiu nu e rău când au motivație și sunt susținute cu talent (vezi Adrian Văncică și Zoltan Lovas), dar când se produc gratuit și frizează prostul gust, îți lasă un sentiment de jenă. Silvia Codreanu de la Theatrum Mundi procedează astfel în *Te aștept în orice tramvai două'sase* de Cristian Popescu, vulgarizându-l cu oale de noapte puse sub scaunele asistenței, cu tentative de injecții și alte provocări fără noimă care fac ridicolă prestația și regretabilă prezența publicului. Ceva asemănător și din partea Danei Voicu de la Teatrul „Inexistent”, cu *Să zbori spre paradis*, scenariul și regia Theo Herghelegiu, având ca pretext un așa-zis „colocviu despre poezie” și originală figură de stil „ombilicul spiritului”... N-am înțeles rostul în program al disertației *Manual practic pentru zbor* a lui Fabrice Dubusset de la Teatrul „Zebre”, Vichy, Franța, care o fi conțin un tâlc ce mi-a scăpat, dar n-avea ce căuta spectacolul-lectură *Povestea lui Ronald, clovnul de la McDonald's* de Rodrigo García, care discreditează cu limbaj de puțoi talentele unor înzestrați absolvenți, actorul Pavel Bârsan și proaspătul premiat la Gala UNITER pentru debut în regie, Alex Mihail.

Așadar, o gală de anvergură, cu caracter internațional, la un nivel de exigență și ținută meritorii în ansamblu, bine organizată și excelent servită de o echipă tehnică mult solicitată. Țintind departe, inițiatorii au pierdut totuși din vedere propria ogradă, cu indiscutabile forțe artistice, pe care nu le-au stimulat să se pregătească pentru eveniment. Faptul că două candidate n-au întrunit adeziunea juriului de selecție nu e relevant, pentru că s-a orientat după casete, DVD-uri, și se știe că înregistrările se fac în condiții improprii de către amatori. Și cum au câștigat, totuși, adeziunea, cele ce n-aveau ce căuta în concurs? E, totodată, obligatorie stabilirea unei limite de timp pentru concurenți, de până la o oră, întrucât cei ce o depășesc plătesc tribut unor momente terne, scăderii interesului dramatic și devin prezențe obositoare. Altfel, vorba unui vechi actor, după excepționalul recital al lui Marcel Iureș: „L-aș fi urmărit cu emoție o săptămână întreagă!”. Poate că cea mai potrivită concluzie a formulat-o o adolescentă, care a spus emoționată la colocviul despre condiția actorului: „Să mai faceți asemenea lucruri frumoase!”.

Ioana MOLDOVAN

Gala STAR – Post-scriptum

La începutul secolului trecut, publicul marilor săli de teatru accepta prezența pe scenă a unui singur actor doar în scurtul interval dintre acte, când în spatele cortinei trase se operau schimbări de decor. Rolul acestui performer – interpret de monoloage – era să mențină viu interesul pentru ce se pregătea dincolo de cortină. Astăzi însă **One-man show**-ul este o specie în sine, serioasă și, potrivit unora, „*ultimul stadiu de egotism*”¹⁴. Pentru că ce poate fi mai ofertant decât scena și o sală întreagă numai pentru un singur actor și arta sa? Un experiment reușit prin care teatrul îți susține protestul împotriva unei lumi care afirmă că doar *grupul* e capabil să producă efecte valabile.